

Dezvoltarea limbajului preșcolarilor cu ajutorul resurselor digitale

Language development in preschoolers by using digital resources

Ana SABOU¹

Abstract

This article aims to emphasize the developmental characteristics of language in preschool children. It contains some important examples of digital resources that are useful in speech therapy. The study sample consisted of 20 preschoolers, aged between 5-6 years, from a kindergarten. The evaluation was performed using the curriculum Talk. Then was implemented a speech intervention program that includes learning games developed by using different digital resources. For the final evaluation the same assessment tool.

Keywords: language development, digital resources, speech therapy, assessment, preschoolers

Introducere

Limbajul este un instrument esențial pentru comunicarea cu ceilalți oameni, deoarece el ne permite să împărtășim cunoștințele și sentimentele noastre cu aceștia. (Schaffer, 2007)

Dezvoltarea limbajului la vârsta preșcolară

La vârsta de 4 ani, limbajul copilului este deja dezvoltat în mare măsură, cu excepția aspectelor stilistice. Astfel, aspectele lexicale sunt important de remarcat. Se poate observa o frecvență mai mare a utilizării termenilor concreți, care se referă la realitățile pe care copilul le descoperă zilnic în jurul său, comparativ cu termenii abstracți.

Copilul nu reușește cu ușurință să diferențieze prepozițiile și conjuncțiile. Rolul acestor două părți de vorbire este exclusiv gramatical, ele nu au rol de semnificare, deși nivelul de abstractizare al relațiilor pe care le exprimă este diferit. Prepozițiile ca „sub”, „pe” și „în” prezintă un nivel de abstractizare a relațiilor exprimate, mai scăzut decât prepoziția „de”. (Bodea Hațegan, 2016)

Referitor la construcția propoziției, se poate remarca numărul redus de componente până la vârsta de 5 ani, moment după care apare dezvoltarea frazelor care sunt, de asemenea, scurte, lipsind elementele de legătură, exprimarea fiind paratactică.

Se observă necristalizarea laturii pragmatice a limbajului, surprinzându-se relația de interdependență dintre laturile limbajului: fonologică, morfologică, lexicală și cea pragmatică. Identificarea unei disfuncții la nivelul uneia dintre laturile limbajului atrage după sine disfuncții la nivelul celorlalte laturi, sistemul lingvistic fiind un ansamblu de structuri integrate și integrante.

După vârsta de 4 ani limbajul copilului se dezvoltă și sub aspect stilistic, astfel copilul prezintă o vorbire expresivă, fără distorsiuni fonematice, propozițiile și frazele devin din ce în ce mai corecte din punct de vedere morfo-sintactic. De aceea, în perioada școlarității mici limbajul copilului și abilitățile de comunicare la nivel impresiv și expresiv sunt similare cu cele ale adultului, atât sub aspect cantitativ, cât și calitativ.

Exemple de resurse digitale utile în dezvoltarea limbajului

Jigsawpuzzle este o aplicație gratuită care necesită crearea unui cont utilizând o adresă de e-mail dorită. La secțiunea Create, se accesează butonul Browse, unde se încarcă imaginea dorită, apoi la Name se scrie denumirea pe care o va avea puzzle-ul. Pieces arată câte piese poate avea acesta, de la Easy (4 piese) la Hard (290 piese). La final se dă click pe Create, astfel puzzle-ul se crează și se salvează automat într-un album care se numește cum se dorește.

Aplicația Chatterpix poate fi utilizată pe un smartphone. Pentru alegerea aplicației, este nevoie de selectarea unei imagini prin care se transmite un mesaj copiilor. După alegerea imaginii, este nevoie să se fixeze o linie orizontală care va crea gura imaginii, după care e nevoie să se înregistreze, mesajul care se va transmite în maximum 30 de secunde. Această aplicație creează o imagine vorbitoare, care își mișcă gura în timpul citirii mesajului ales.

Voki este o aplicație online care permite crearea de avatare personalizate, care spun un text pe care îl scriem, pe care îl înregistrăm pe loc sau pe care îl încărcăm ca fișier audio. Poate reda un text pe care îl tastăm sau pe care îl înregistrăm (direct din aplicație sau încărcând un fișier audio).

Storyboardthat aduce cuvintele din pagină la viață. Folosind elemente vizuale precum personaje, imagini și scene, se poate crea o experiență bogată și captivantă pentru copii. StoryboardThat este un instrument online care facilitează crearea de povești sociale chiar și fără a fi artist. Cu

StoryboardThat, se poate crea o poveste digitală în câteva minute folosind atât text, imagini cât și șabloane de povești sociale.

Aplicația LearningApps încurajează copiii la jocurile virtuale. Pentru utilizarea acesteia, este necesară crearea unui cont printr-o adresă de e-mail deja existentă și identificarea principalelor oferte de creare. După selectarea variantei de joc utilă activității alese, se va denumi jocul, se vor insera imagini și text. Orice joc creat se salvează automat în contul format și poate fi distribuit copiilor, care se joacă direct, doar prin accesarea link-ului generat de către logoped.

Obiectivele cercetării

- surprinderea specificului dezvoltării limbajului pe componentele de procesare fonologică, producție lexicală, comprehensiune lexicală, producție morfosintactică, comprehensiune morfosintactică, comprehensiune a unei povești sociale prin aplicarea probei TALK.
- utilizarea resurselor digitale elaborate în programul de intervenție logopedică la copiii de grupa mare
- evidențierea implicațiilor terapiei prin compararea rezultatelor inițiale cu cele finale
- Ipotezele cercetării
- rezultatele post-test la itemii conștiință fonologică vor fi mai ridicate față de rezultatele pre-test în urma aplicării programului de intervenție
- rezultatele post-test la itemul povești sociale vor fi mai ridicate față de rezultatele pre-test în urma aplicării programului de intervenție
- rezultatele pre-test la itemii conștiință fonologică (2c) vor fi mai scăzute față

de rezultatele pre-test la itemii conștiință fonologică (2a)

Procedura de lucru

În luna septembrie 2024 s-a aplicat proba TALK la copiii din grupele mari, care beneficiază de servicii de logopedie. S-au creat resursele digitale cu ajutorul platformelor online. Resursele digitale elaborate au fost incluse într-un plan de intervenție care vizează dezvoltarea laturii fonetico-fonologice și pragmatice a limbajului. În luna decembrie 2024 s-a realizat intervenția, planul de intervenție fiind aplicat copiilor cuprinși în cercetare. În luna ianuarie 2025 s-a reaplicat proba TALK. În cele din urmă s-a realizat interpretarea rezultatelor obținute și a comparațiilor între acestea.

Metode de investigare utilizate în cercetare:

În vederea realizării investigației este nevoie de folosirea unui complex de metode care să faciliteze strângerea de date și informații concrete, obiective, complete prin analiza cărora să se poată obține informații valide despre subiecți, informații ce vor fi folosite pentru a ajunge la soluțiile potrivite.

În scopul elaborării cercetării s-au utilizat o serie de metode de investigare care au fost utile în aprofundarea temei propuse.

Astfel, pentru a duce la bun sfârșit cercetarea s-au folosit: observația, convorbirea, explicația, exercițiul, studiul bibliografic, proba TALK

PROBA TALK este un instrument de evaluare care se bazează pe o abordare mai interactivă, fiind realizat în format digital. Acesta cuprinde mai multe probe, precum: repetare de pseudocuvinte, conștiință fonologică, producție lexicală,

comprehensiune lexicală, producție și comprehensiune morfosintactică, numire rapidă, sarcină de comprehensiune a unei povești sociale și de desenat după model. Proba poate fi accesată utilizând site-ul: <https://words.eminus.pl/>

Participanți la studiu

S-a lucrat individual cu un număr de 20 de preșcolari. Subiecții incluși în cercetare au vârsta cuprinsă între 5 și 6 ani.

Copiii incluși în cercetare beneficiază de servicii logopedice, având diagnosticul logopedic dislalie.

Astfel, criteriul selecției subiecților pentru cercetare a fost cel al vârstei și cel al diagnosticului logopedic. Interpretarea rezultatelor

Rezultatele obținute în urma intervenției confirmă prima ipoteză a cercetării, aceea că rezultatele post-test la itemii conștiință fonologică vor fi mai ridicate față de rezultatele pre-test în urma aplicării programului de intervenție.

Media răspunsurilor corecte pre-test și post-test la cei trei itemi de conștiință fonologică din probă, pentru fiecare subiect sunt menționate în tabelul de mai jos:

Tab.1 – Distribuția mediei per copil

Nr. Crt	Nume copil	Pre test	Post test
1	A.D.	6	13
2	B.A.V.	4	11
3	B.E.M.	12	14
4	B.V.	9	10
5	C.A.	7	15
6	C.A.M.	11	12
7	C.I.A.	12	15
8	E.I.	6	13
9	F.T.D.	14	14

10	G.I.	11	14
11	I.T.	12	14
12	L.C.	8	12
13	M.D.	10	12
14	M.M.	5	15
15	P.A.T.	9	12
16	P.C.I.	7	13
17	P.D.M.	8	14
18	S.A.	6	8
19	Ș.M.	5	11
20	T.M.	10	14
Subtotal		172	256

Mediile răspunsurilor corecte pre-test și post-test la itemii conștiință fonologică sunt reprezentate prin graficul de mai jos:

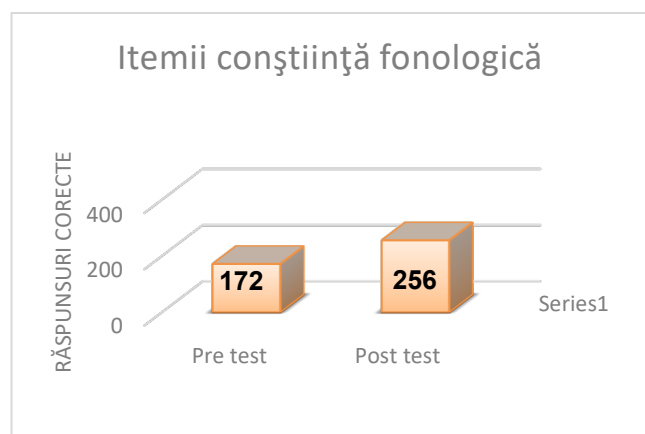

Fig.1 – Itemi pentru conștiință fonologică

Rezultatele obținute în urma intervenției confirmă cea de-a doua ipoteză a cercetării, aceea că rezultatele post-test la itemul povești sociale vor fi mai ridicate față de rezultatele pre-test în urma aplicării programului de intervenție

Răspunsurile corecte pre-test și post-test la itemul povești sociale din probă, pentru fiecare subiect sunt menționate în tabelul de mai jos:

Tab.2 – Răspunsuri corecte pre-test și post-test

Nr. Crt.	Nume copil	Pre test	Post test
1	A.D.	2	2
2	B.A.V.	1	2
3	B.E.M.	2	2
4	B.V.	1	2
5	C.A.	3	3
6	C.A.M.	2	2
7	C.I.A.	1	3
8	E.I.	1	2
9	F.T.D.	2	2
10	G.I.	2	3
11	I.T.	1	3
12	L.C.	2	3
13	M.D.	1	3
14	M.M.	2	3
15	P.A.T.	1	2
16	P.C.I.	3	3
17	P.D.M.	2	2
18	S.A.	1	2
19	Ș.M.	2	3
20	T.M.	3	3
Subtotal		35	49

Numărul total de răspunsuri corecte pre-test și post-test la itemul povești sociale sunt reprezentate prin graficul de mai jos:

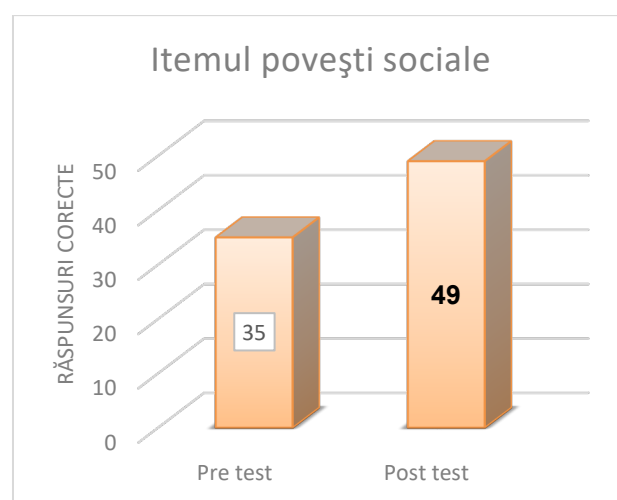

Fig.2 – Răspunsuri povești sociale

S-a pornit de la asumția că preșcolarii întâmpină mai multe dificultăți la itemul conștiință fonologică 2c (precizarea cuvintelor care încep cu același sunet)

decât la itemul conștiință fonologică 2a (sinteză silabică), sarcina de analiză fonemică solicitând o mai mare atenție din partea copiilor. Rezultatele obținute indică faptul că ipoteza cercetării, rezultatele pre-test la itemii conștiință fonologică (2c) vor fi mai scăzute față de rezultatele pre-test la itemii conștiință fonologică (2a) se confirmă.

Numărul total de răspunsuri corecte pre-test la itemii conștiință fonologică 2a și 2c sunt menționate în tabelul de mai jos:

Tab.3 – Răspunsuri conștiință fonologică

Nume copil	Pre test 2a	Pre test 2c
A.D.	1	4
B.A.V.	0	0
B.E.M.	4	3
B.V.	4	1
C.A.	3	0
C.A.M.	5	3
C.I.A.	4	5
E.I.	4	0
F.T.D.	5	5
G.I.	3	5
I.T.	2	5
L.C.	4	0
M.D.	4	1
M.M.	4	1
P.A.T.	5	0
P.C.I.	5	2
P.D.M.	4	0
S.A.	5	1
Ș.M.	2	3
T.M.	5	0
	73	39

Diferența dintre numărul de răspunsuri corecte la cei doi itemi de conștiință fonologică poate fi observată în graficul de mai jos:

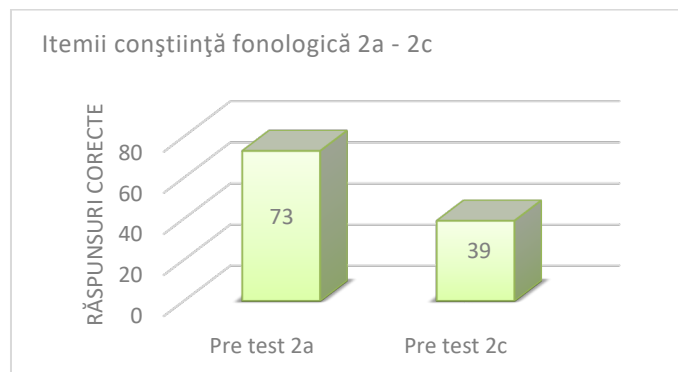

Fig. 3 – Itemi conștiință fonologică

Concluzii

Obiectivele propuse au fost atinse prin intermediul conlucrării tuturor metodelor și materialelor utilizate în cercetare.

Prima ipoteză a cercetării, rezultatele post-test la itemii conștiință fonologică vor fi mai ridicate față de rezultatele pre-test în urma aplicării programului de intervenție se confirmă prin rezultatele obținute în urma intervenției.

Cea de-a doua ipoteză a cercetării, rezultatele post-test la itemul povești sociale vor fi mai ridicate față de rezultatele pre-test în urma aplicării programului de intervenție se confirmă prin rezultatele obținute în urma intervenției.

Cea de-a treia ipoteză a cercetării, rezultatele pre-test la itemii conștiință fonologică (2c) vor fi mai scăzute față de rezultatele pre-test la itemii conștiință fonologică (2a) se confirmă prin diferența obținută.

În cele din urmă, consider că ipotezele cercetării au fost confirmate, iar prin cercetarea realizată am scos în evidență utilitatea resurselor digitale și de asemenea rolul intervenției la nivelul laturii fonetico-fonologice și a laturii pragmatice a limbajului. Totodată,

consider că utilizarea resurselor digitale elaborate constituie și un mijloc de prevenție a posibilelor tulburări de limbaj care se pot instala sau chiar agrava în lipsa intervenției cât mai timpurie la nivelul limbajului.

Bibliografie

Bodea-Hațegan, C. (2016).
Logopedia: terapia tulburărilor de
limbaj: structuri

deschise. Editura Trei, București.

Schaffer, H. R. (2007). Introducere în
psihologia copilului. Editura ASCR,
Cluj-Napoca.

<https://words.eminus.pl/>

www.jigsawplanet.com

www.duckduckmoose.com

www.voki.com

www.storyboardthat.com

www.learningapps.org

1. Profesor logoped C.J.R.A.E. SĂLAJ,

E-mail: anna_but89@yahoo.com